

O‘zbekiston Respublikasi Kambag‘allikni
qisqartirish va bandlik vazirining 2024- yil
“5 ” aprel 53- son buyrug‘iga 2-ilova

**O‘zbekiston Respublikasi Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik
vazirligida monopoliyaga qarshi komplaens tizimini joriy
etish va uning ishlash tartibi to‘g‘risida**

NIZOM

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizom O‘zbekiston Respublikasi Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirligi (keyingi o‘rinlarda – Bandlik vazirligi) da monopoliyaga qarshi komplaens tizimini joriy etish, uning faoliyat yuritish va monitoring qilish tartibini belgilaydi.

2. Mazkur Nizomda quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

monopoliyaga qarshi kurashish organi — O‘zbekiston Respublikasi Raqobatni rivojlantirish va iste’molchilar huquqlarini himoya qilish qo‘mitasi va uning hududiy boshqarmalari;

monopoliyaga qarshi komplaens — faoliyatning raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlariga muvofiqligini ta’minlash, huquqbuzarliklar xavfini aniqlash va ularning oldini olishga qaratilgan ichki tashkiliy chora-tadbirlar va taomillar tizimi;

monopoliyaga qarshi komplaens to‘g‘risidagi hisobot — raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlariga amal qilinishini tashkil etish haqidagi axborotni o‘z ichiga oladigan hujjat;

vakolatli shaxs (bo‘linma) — vakolatli shaxs yoki bo‘lim (boshqarma) nomi yoziladi;

savdolar — tovar va xizmatlarni xarid qilish va sotish bilan bog‘liq bo‘lgan taomillar, shu jumladan, elektron savdo taomillari.

3. Quyidagilar monopoliyaga qarshi komplaens tizimining asosiy vazifalari hisoblanadi:

raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining ehtimoliy buzilish xavflarini aniqlash va baholash hamda uni boshqarish;

Bandlik vazirligida raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga muvofiqligini ta’minlash va monitoring qilish;

Bandlik vazirligining faoliyatida raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablari buzilishining hamda rahbarlar tomonidan o‘z vazifalarini bajarish jarayonida raqobatga zid xatti-harakatlar amalga oshirilishining oldini olish;

Bandlik vazirligida monopoliyaga qarshi komplaens tizimining ishlash samaradorligini baholash va ta’minlash;

Bandlik vazirligi xodimlarida raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablari buzilishining oldini olish va muntazam ravishda ushbu yo‘nalish bo‘yicha ularning

malakasini oshirish yuzasidan o'qitish yo'li bilan raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlariga doir fikrlarini rivojlantirish.

2-bob. Monopoliyaga qarshi komplaens tizimini tashkil etish.

4. Vakolatli shaxs (bo'linma) quyidagilarni amalga oshiradi:

raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablari buzilishini monitoring qilish; faoliyatga tegishli materiallarni tahlil qilish (shu jumladan, raqobatni va (yoki) iste'molchilarning huquq va manfaatlarini cheklaydigan normalarni aniqlashga qaratilgan ichki hujjatlarni xatlovdan o'tkazish), aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etishga yo'naltirilgan choralarni ishlab chiqish;

raqobat cheklovlarini keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan omillarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha takliflar ishlab chiqish;

monopoliyaga qarshi komplaens tizimining faoliyat yuritishi bilan bog'liq masalalar bo'yicha boshqa tuzilmaviy bo'linmalar bilan o'zaro aloqalarni muvofiqlashtirish;

raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablari buzilish bilan bog'liq ichki o'rganish ishlarini tashkil etish;

monopoliyaga qarshi kurashish organi bilan raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablari buzilishi bo'yicha o'zaro axborot almashish;

raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini kamaytirish maqsadida bir yilga mo'ljallangan "Yo'l xaritasi"ni ishlab chiqish va amalga oshirilishini ta'minlash;

raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari o'zgarishlarni monitoring qilish, shuningdek, idoraviy hujjatlarga tegishli o'zgartirishlar kiritish yuzasidan takliflar kiritish;

raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini aniqlash, xavflar bilan bog'liq holatlar hisobini yuritish va yuzaga kelish ehtimolini belgilash;

Bandlik vazirligining faoliyatida raqobat cheklovlarini keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan manfaatlar to'qnashuvini aniqlash, ularni bartaraf etish bo'yicha takliflar ishlab chiqish;

Bandlik vazirligi xodimlariga raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga amal qilish bilan bog'liq masalalar bo'yicha maslahatlar berish;

monopoliyaga qarshi komplaens masalalari bo'yicha muntazam ravishda treninglar o'tkazish;

Bandlik vazirligi tomonidan qabul qilinadigan hujjatlarning loyihalarini o'rganish va raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilishini keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan normalar aniqlangan taqdirda, bu haqda rahbarni xabardor qilish;

Bandlik vazirligining Qoraqalpog'iston Respublikasi, Toshkent shahar va hududiy bosh boshqarmalar hamda tasarrufiy tashkilotlarda monopoliyaga qarshi komplaens tizimining joriy etilishi va samarali faoliyat ko'rsatishini tashkil etish;

har yili birinchi fevralga qadar monopoliyaga qarshi komplaens haqidagi hisobotni rahbariyatga tasdiqlash uchun taqdim etish.

Vakolatli shaxs (bo‘linma) bevosita rahbarga bo‘ysunadi va hisobdor bo‘ladi.

3-bob. Raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilishini aniqlash.

5. Bandlik vazirligida raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini aniqlash maqsadida vakolatli shaxs (bo‘linma) tomonidan quyidagilar amalga oshiriladi:

raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilishiga yoki bozorda raqobatni cheklashga olib keladigan normalar va qoidalarni aniqlash maqsadida normativ-huquqiy hujjatlarni o‘rganish;

joriy etiladigan yangi cheklovlar, ruxsat berish tartib-taomillarining yangi turlari, litsenziyalarni, shuningdek, ruxsat berish xususiyatiga ega hujjatlarni yoki litsenziyalarni olish uchun qo‘shimcha talablar yoki shartlarni hamda texnik tartibga solish talablarining joriy etilishini o‘rganish;

tender va birja savdolariga qo‘yiladigan monopoliyaga qarshi talablarga amal qilinishini tahlil qilish;

davlat xaridlarining raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga muvofiqligini o‘rganish;

aniqlangan raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarini buzish holatlarini tahlil qilish;

raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini qo‘llash amaliyotini monitoring va tahlil qilish;

raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini kamaytirish bo‘yicha ishlab chiqilgan va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar samaradorligini muntazam ravishda baholash;

vujudga kelish ehtimoli bo‘lgan monopoliyaga qarshi xavflarni tahlil qilish va ularning ro‘yxatini komplaens-xavflar xaritasi ko‘rinishida tuzish;

raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini kamaytirish bo‘yicha ishlab chiqilgan va amalga oshirilayotgan tadbirlarning samaradorligini muntazam ravishda baholash.

Bandlik vazirligining faoliyati xususiyatidan kelib chiqqan hamda rahbariyat bilan kelishilgan holda monopoliyaga qarshi komplaens tizimining samarali ishlashiga qaratilgan boshqa chora-tadbirlarni ham amalga oshirish.

6. Raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilishi bo‘yicha aniqlanadigan xavflar vakolatli shaxs (bo‘linma) tomonidan mazkur nizomga ilovaga muvofiq darajalar bo‘yicha taqsimlanadi.

7. Raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini tahlil qilish, aniqlash va baholash to‘g‘risidagi axborot monopoliyaga qarshi komplaens haqidagi hisobotga kiritiladi.

4-bob. Monopoliyaga qarshi komplaens tizimining ishlash samaradorligini baholash

8. Bandlik vazirligida monopoliyaga qarshi komplaens tizimining ishlash samaradorligini baholash bo'yicha asosiy ko'rsatkichlarni hisoblash monopoliyaga qarshi kurashish organi tomonidan ishlab chiqilgan metodikaga asosan hisoblab boriladi.

9. Vakolatli shaxs (bo'lim) Bandlik vazirligida monopoliyaga qarshi komplaens tizimining erishilgan asosiy samaradorlik ko'rsatkichlarini baholaydi (yilda kamida bir marta).

10. Bandlik vazirligi monopoliyaga qarshi komplaens tizimining ishlash samaradorligini baholash bo'yicha asosiy ko'rsatkichlarga erishilgani to'g'risidagi axborot monopoliyaga qarshi komplaens haqidagi hisobotga kiritiladi.

5-bob. Monopoliyaga qarshi komplaens haqidagi hisobot

11. Monopoliyaga qarshi komplaens haqidagi hisobot quyidagilarni o'z ichiga qamrab oladi:

raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflari bo'yicha o'tkazilgan baholash ishlarining natijalari hamda kamaytirish bo'yicha chora-tadbirlarning bajarilishi;

monopoliyaga qarshi komplaens tizimining asosiy samaradorlik ko'rsatkichlariga erishilgani haqidagi axborot.

12. Bandlik vazirligi tomonidan tasdiqlangan monopoliyaga qarshi komplaens bo'yicha hisobot Bandlik vazirligining rasmiy veb-saytida joylashtiriladi va uch ish kuni ichida monopoliyaga qarshi kurashish organiga yuboriladi.

“Monopoliyaga qarshi komplaens tizimini
joriy etish va uning ishlash tartibi

to'g'risida"gi Nizomga
ILOVA

**Raqobat to'g'risidagi qonunchilik
hujjatlari talablarining buzilish darajasi
bo'yicha**

NAMUNAVIY XAVFLAR TASNIFI*

Ehtimollikni baholash (yuz berish ehtimollari)	Oqibatlar darajasi		
	Past	O'rtacha	Yuqori
Yuqori ehtimollik			
O'rtacha ehtimollik			
Past ehtimollik			

* Raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish darajasi bo'yicha xavflar tasnifi tavsiyaviy ahamiyatga ega bo'lib, bozor faoliyatining o'ziga xos xususiyatlariga qarab o'zgartirilishi mumkin.

O‘zbekiston Respublikasi Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirining 2024- yil
“5 ” aprel 53- son buyrug‘iga 5-ilova

O‘zbekiston Respublikasi Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirligida raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini kamaytirish bo‘yicha 2024-yilga mo‘ljallangan

“YO‘L XARITASI”

T/r	Amalga oshiriladigan chora-tadbirlar	Amalga oshirish mexanizmi va bosqichlari	Muddat	Mas’ul ijrochilar
1.	Raqobat qonunchiligiga kiritilayotgan o‘zgarishlarni o‘rganib borish, shuningdek, qonunchilikka kiritilgan o‘zgartirishlardan kelib chiqib, idoraviy hujjatlarni muvofiqlashtirish yuzasidan rahbariyatga takliflar kiritish.	Tizimli ravishda raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlariga kiritilayotgan o‘zgarishlarni o‘rganib borish. Vazirlikda raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablari buzilishi mumkin bo‘lgan sohalarni tahlil qilish.	Har chorakda	Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi (D.Xasanov), Ichki audit boshqarmasi (F.Azizov), Yuridik ta’minlash bo‘limi (A.Abdukarimov) Hududiy bosh boshqarmalar va tasarrufiy tashkilotlar
2.	Vazirlik xodimlari orasida “Monopoliyaga qarshi qonunchilik va unga amal qilish” mavzusida seminarlar va muloqotlar o‘tkazish.	Vazirlik xodimlari orasida raqobat qonunchiligi va uning buzilish ehtimollari hamda unga kiritilayotgan o‘zgarishlar, yangiliklar to‘g‘risida seminar-trening mashg‘ulotlarini o‘tkazish. Faoliyat davomida xodimlarga muntazam ravishda raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablariga amal qilish	Har chorakda	Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi (D.Xasanov), Ichki audit boshqarmasi (F.Azizov), Hududiy bosh boshqarmalar va tasarrufiy tashkilotlar

		bilan bog‘liq masalalar bo‘yicha maslahatlar berib borish.		
3.	Raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish ehtimolligini aniqlash va baholash.	Oxirgi 3-yil davomida monopoliyaga qarshi organ tomonidan o‘tkazilgan tekshirishlar, aniqlangan qoidabuzarliklar, berilgan taqdimnomalarni o‘rganish. Vazirlik o‘z ustun mavqeini suiste‘mol qilishi va (yoki) raqobatni cheklashi mumkin bo‘lgan holatlarni o‘rganish. O‘tkazilgan o‘rganishlar va tahlillar natijasida qonunchilik buzilishi mumkin bo‘lgan sohalarni xavflar tasnifi asosida taqsimlash hamda bu yuzasidan monopoliyaga qarshi organga axborot kiritish.	Har chorakda	Ichki audit boshqarmasi (F.Azizov), Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi (D.Xasanov), Hududiy bosh boshqarmalar va tasarrufiy tashkilotlar
4.	Raqobat to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlari talablarining buzilish xavflarini aniqlash va ularning oldini olish.	Faoliyatga tegishli materiallarni tahlil qilish (<i>shu jumladan, raqobatni va (yoki) iste‘molchilarning huquq va manfaatlarini cheklaydigan normalarni aniqlashga qaratilgan ichki hujjatlarni xatlovdan o‘tkazish</i>), aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etishga yo‘naltirilgan choralarni ishlab chiqish. Vazirlik tomonidan chiqariladigan hujjatlar (<i>qaror, farmoyish, buyruq, yig‘ilish bayonlari va boshqalar</i>) loyihalarini doimiy o‘rganib borish. Bunda raqobat to‘g‘risidagi	Doimiy	Ichki audit boshqarmasi (F.Azizov), Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi (D.Xasanov), Yuridik ta‘minlash bo‘limi (A.Abdukarimov), Moliya-iqtisod boshqarmasi (O‘.Choriyev),

	qonunchilik hujjatlari talablarining buzilishini keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan normalar aniqlangan taqdirda, bu haqda rahbarni xabardor qilish. Raqobat cheklovlarini keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan omillarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha takliflar ishlab chiqish. Vazirlik tomonidan tanlov (tender) va birja savdolari o'tkazilishida raqobat to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishi ustidan belgilangan tartibda nazoratni amalga oshirish. Vazirlik (tarkibiy bo'linmalari) va boshqa yuridik shaxslar o'rtasida tuziladigan shartnomalarni o'rganib borish. Bunda: - ayrim xo'jalik yurituvchi subyektlarga ularni tovar yoki moliya bozorida faoliyat ko'rsatayotgan boshqa xo'jalik yurituvchi subyektlarga nisbatan afzal holatga qo'yadigan imtiyozlar, preferensiyalar va yengilliklarni asossiz ravishda berish holatlarining; - ayrim xo'jalik yurituvchi subyektlarning faoliyati uchun boshqa kamsituvchi yoki imtiyozli shartlar (sharoitlar) belgilash holatlarining;		Investitsiya loyihalarini muvofiqlashtirish, davlat xaridlari va davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish bo'limi (B.Dimetov) Hududiy bosh boshqarmalar va tasarrufiy tashkilotlar
--	---	--	--

		- til biriktirish va kartel kelishuvlar sodir etilishining oldini olish. Monopol korxona tomonidan sotiladigan, ular bo'yicha ushbu subyektning ustun mavqei e'tirof etilgan tovarlarga (ishlarga, xizmatlarga) monopol yuqori va monopol past narxlar o'rnatilishiga olib keladigan yoki olib kelishi mumkin bo'lgan harakatlarni o'rganish.		
5.	Monopoliyaga qarshi komplaens tizimi faoliyati yuzasidan yillik hisobotni tayyorlash.	Monopoliyaga qarshi komplaens bo'yicha hisobot tayyorlash: raqobat to'g'risidagi qonun buzilishi xavfini baholash natijalari to'g'risida; raqobat to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari buzilishi xavfini kamaytirish yuzasidan ko'rilgan chora-tadbirlarning amalga oshirilishi to'g'risida; monopoliyaga qarshi komplaensning asosiy ko'rsatkichlariga erishish to'g'risida; Monopoliyaga qarshi komplaens to'g'risidagi hisobotni rasmiy veb-saytga joylashtirish va monopoliyaga qarshi organga yuborish.	Har yili 15 dekabrga qadar	Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi (D.Xasanov), Ichki audit boshqarmasi (F.Azizov), Hududiy bosh boshqarmalar va tasarrufiy tashkilotlar
6.	Monopoliyaga qarshi kurashish organi bilan doimiy	Monopoliyaga qarshi kurashish organi bilan elektron pochta, telegram va rasmiy	Har yili 15-dekabrga qadar	Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi (D.Xasanov),

	axborot almashinuvini amalga oshirish.	veb-sayt orqali yangi loyiha va takliflar bo'yicha axborot almashish.		Ichki audit boshqarmasi (F.Azizov), Hududiy bosh boshqarmalar va tasarrufiy tashkilotlar
--	--	---	--	--